

De mailbox avant la lettre

Deze opvallende schatkist meet slechts 26 x 16 x 25 cm. Naar alle waarschijnlijkheid gaat het hier om een originele mailbox. Het voorwerp staat al 50 jaar in het rijtuigdepot van Museum Nienoord zonder enige beschrijving of verklaring. We gebruiken het woord mailbox tegenwoordig dagelijks, toch weten maar weinig mensen dat dit woord voortkomt uit de rijtuigwereld. Al sinds onheuglijke tijden werden brieven en mondelinge berichten van de ene plek naar de andere verstuurd via koeriers, al dan niet te paard. Een brief of bericht werd meegevoerd op een staak of in een zogenaamde bodebus, die verzegeld kon worden. Naarmate in de middeleeuwen het reiswezen zich ontwikkelde, verscheen er steeds meer briefpost, welke met toenemende haast op de juist plek moest worden afgeleverd. De lopende bode werd dus op wielen gezet en aangezien de Engelsen het meest voortvarend bleken in het organiseren van dergelijke postdiensten, ontstond wat de Engelsen mail-coach noemen, waarin het Franse woord malle (oftewel koffer) duidelijk herkenbaar is. Ook in het Nederlands ontstond er een verbastering van het Franse woord malle: een bekende postkoetsonderneming was Het Groote Brievenmaal. Brievenmaal stond synoniem voor de postdienst. De mailcoach was een rijtuig dat volgens een bepaalde strak georganiseerde dienstregeling van A naar B reed en daarbij behalve brievenpost in meer of mindere mate ook passagiers en goederen meenam. Daar zaten ook vaak geldwissels of zelfs baar geld en andere kostbaarheden bij. Niet verbazingwekkend dat de postkoetsen en diligences in de 17e en 18e eeuw gewilde doelwitten voor struikrovers werden: reizigers in het rijtuig waren vaak niet onbemiddeld en hadden in hun bagage of verstoppt in de kleding allerlei kostbaarheden bij zich. Op de Engelse postkoets was het de zogenoemde guard, een gewapende helper, die tot taak had om de passagiers en de briefpost te beschermen met zijn donderbus. Die briefpost zat goed opgeborgen in de mailbox in het rijtuig onder de voeten of het achterwerk van de guard. Het is onbekend welk avontuurlijk leven de mailbox van ons museum geleid heeft, maar wat we wel weten is dat dit zich halverwege de 19e eeuw moet hebben afgespeeld.

Erfgoedorganisatie: Museum Nienoord

Beschrijvingstitel: De mailbox avant la lettre

Oneliner / quote: De mailcoach was een rijtuig dat volgens een bepaalde strak georganiseerde dienstregeling van A naar B reed

Fotografie uitsnede: G.F. Abspoel

